

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΠΜΣ Εκπαίδευση Ενηλίκων

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΑΝΟΙΚΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

Ακαδημαϊκό έτος 2022-2023

Πάτρα

Ημερομηνία 05-06-2024

Η παρούσα έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης του Προγράμματος Σπουδών «Εκπαίδευση Ενηλίκων» αποτελεί τμήμα της ετήσιας έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και ακολουθεί τη διάρθρωσή της.

Α' μέρος: Αποτύπωση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών "Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ) "

Στοιχεία Ίδρυσης κι εξέλιξης του ΠΣ, Σκοπός, Μαθησιακά αποτελέσματα, web site του ΠΣ και στοιχεία ΔΠΣ

Το Πρόγραμμα ξεκίνησε την λειτουργία του το Ακαδημαϊκό Έτος το 2002 και έχει υποχρεωτική διάρθρωση 4 Θεματικών Ενοτήτων και εκπόνηση Διπλωματικής Εργασίας ή 5 Θεματικών Ενοτήτων για την ολοκλήρωση του Προγράμματος (ΦΕΚ ίδρυσης 1374/Β/2002 και ΦΕΚ επανίδρυσης 2009/Β/2018).

Από το Ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 δίνεται η επιλογή στους φοιτητές να επιλέξουν αν θα εκπονήσουν ΔΕ ή θα παρακολουθήσουν επιπλέον 2 ΘΕ, οι οποίες άρχισαν να προσφέρονται από το 2016-17 (ΕΚΕ54 και ΕΚΠ62). Για τους φοιτητές με έτος εγγραφής το 2018-2019 κ.ε. η ΘΕ ΕΚΠ62 έχει αντικατασταθεί από την ΕΚΕ53 η οποία αποτελεί προσαρμογή της ΕΚΠ62 στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων και Δια Βίου Μάθηση. Από την ίδια χρονιά δεν προσφέρεται πλέον η ΘΕ ΕΚΠ51.

Σκοπός του Προγράμματος είναι η παροχή εξειδικευμένων γνώσεων και η ανάπτυξη ειδικών δεξιοτήτων, ώστε οι απόφοιτοι να είναι ικανοί να σχεδιάζουν, να οργανώνουν και να αξιολογούν μεμονωμένες διδακτικές παρεμβάσεις αλλά και ολοκληρωμένα προγράμματα εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και να διδάσκουν ομάδες ενηλίκων εκπαιδευόμενων, χρησιμοποιώντας σύγχρονες εκπαιδευτικές μεθόδους και μεθόδους εκπαίδευσης από απόσταση.

Στόχοι του ΜΠΣ είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν και να μπορούν να εφαρμόσουν τις σύγχρονες θεωρίες μάθησης και εκπαίδευσης ενηλίκων, καθώς και το θεωρητικό πλαίσιο του σχεδιασμού και της οργάνωσης εκπαιδευτικών προγραμμάτων για ενηλίκους ούτως ώστε να αναδεικνύονται σε εκπαιδευτικούς/εκπαιδευτές ή στελέχη εκπαίδευσης ενηλίκων με υψηλό επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων και να μπορούν να προσφέρουν αποτελεσματικά στο πεδίο της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων, της αρχικής και συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης και γενικά σε κάθε εκπαιδευτική δραστηριότητα που εντάσσεται στο ευρύτερο πεδίο της Διά Βίου Μάθησης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την ολοκλήρωση του ΜΠΣ, οι φοιτητές αναμένεται να μπορούν να:

- Κατανοούν την κοινωνική και οικονομική λειτουργία της εκπαίδευσης ενηλίκων στο εθνικό και Ευρωπαϊκό πλαίσιο.
- Εμβαθύνουν στις βασικές – και ιδιαίτερα τις σύγχρονες – θεωρίες της εκπαίδευσης ενηλίκων.
- Κατανοούν τη δυνατότητα εφαρμογής των αρχών και μεθόδων της εκπαίδευσης ενηλίκων, του συντονισμού της εκπαιδευόμενης ομάδας, του σχεδιασμού, της οργάνωσης και της αξιολόγησης προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων.
- Εφαρμόζουν τις βασικές θεωρίες της εκπαίδευσης ενηλίκων στις εκπονούμενες γραπτές εργασίες, στις μικροδιδασκαλίες που γίνονται στη διάρκεια καθώς και μέσω της συμμετοχής τους σε ευρύ φάσμα συνεδρίων, συνδιασκέψεων, εργαστηρίων, εθνικών προγραμμάτων εκπαίδευσης εκπαιδευτών, καθώς και Ευρωπαϊκών προγραμμάτων.
- Εφαρμόζουν καινοτομικές πρακτικές εκπαίδευσης και συντονισμού ομάδων εκπαιδευομένων.

- Κατανοούν τη μεθοδολογία της εκπαιδευτικής έρευνας, ώστε να μπορούν να εκπονούν καλύτερα τις γραπτές και διπλωματικές εργασίες τους, καθώς και να αξιοποιούν τα ερευνητικά δεδομένα και να αναπτύσσουν ερευνητικές δραστηριότητες στο πλαίσιο των επαγγελματικών καθηκόντων τους.
- Ασκούν αποτελεσματικά τις επιμέρους λειτουργίες του προγραμματισμού, της λήψης αποφάσεων, της οργάνωσης της διεύθυνσης και του ελέγχου/αξιολόγησης, όπως αυτές μπορούν να εφαρμοστούν σε μια μονάδα εκπαίδευσης ενηλίκων.
- Διοικούν αποτελεσματικά τους ανθρώπινους πόρους υιοθετώντας σύγχρονες προσεγγίσεις και πρακτικές αναφορικά με την ηγεσία, την παρακίνηση, την επαγγελματική ανάπτυξη, και την αξιολόγηση των εκπαιδευτών.
- Διαθέτουν εφόδια για την ανάπτυξη της κριτικής και δημιουργικής σκέψης.

Η βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών εξασφαλίζεται με την εγρήγορση για τη διασφάλιση και ανάδειξη της ποιότητάς του μέσω της τακτικής συνεργασίας των διδασκόντων και των Συντονιστών, καθώς και την διαρκή επικαιροποίηση και τον εμπλουτισμό του διδακτικού υλικού και των συνακόλουθων εκπαιδευτικών μεθόδων.

Πιστωτικές Μονάδες ECTS Προγράμματος Σπουδών: 120

Η ελάχιστη διάρκεια φοίτησης είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη

Ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED-2011 της Unesco:

- με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 14 Teaching training & education science
- με βάση το επίπεδο σπουδών: 7

Ταξινόμηση σύμφωνα με τον κώδικα ISCED-2013 της Unesco:

- με βάση τον τομέα εκπαίδευσης: 0111-Education science

Γλώσσα Διδασκαλίας: Η Γλώσσα Διδασκαλίας του Π.Μ.Σ είναι η Ελληνική.

Website του ΜΠΣ ΕΚΕ: <https://www.eap.gr/education/postgraduate/annual/adult-education/>

Διευθυντής του ΜΠΣ ΕΚΕ: Εμμανουήλ Κουτούζης, Καθηγητής ΣΑΕ, με γνωστικό αντικείμενο «Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων».

Η ανταπόκριση του προγράμματος στις απαιτήσεις της κοινωνίας

Το ΜΠΣ ανταποκρίνεται σε πολύ μεγάλο βαθμό στις απαιτήσεις της κοινωνίας, όπου το ζήτημα της διά βίου μάθησης / εκπαίδευσης ενηλίκων αποκτά ολοένα μεγαλύτερη σημασία. Το Πρόγραμμα έχει αποκτήσει φήμη και εμβέλεια στην Ελλάδα και διεθνώς, πράγμα που τεκμηριώνεται από τα εξής:

- Το ΕΑΠ αναγόρευσε επίτιμο διδάκτορα τον Peter Jarvis, κορυφαίο στοχαστή της εκπαίδευσης ενηλίκων, στενό συνεργάτη της ομάδας των Καθηγητών-Συμβούλων της ΘΕ ΕΚΕ52.
- Ανετέθη από το ΕΑΠ στους διδάσκοντες στο Πρόγραμμα να επιμορφώσουν τα νέα μέλη του Συμβουλευτικού - Επιστημονικού Προσωπικού του Πανεπιστημίου σε θέματα εκπαίδευσης ενηλίκων και εκπαίδευσης από απόσταση (2012-2013).

Το ΕΑΠ, μέσω του ανθρώπινου δυναμικού του Προγράμματος, συμμετέχει ή συμμετείχε ως βασικός εταίρος:

- Στη διοργάνωση της 9ης Παγκόσμιας Συνδιάσκεψης για τη Μετασχηματίζουσα Μάθηση (2011).
- Στην εκπαίδευση των 10.000 εκπαιδευτών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης (2006-2009).
- Στην εθνική μελέτη για τη διαμόρφωση του προφίλ και των διαδικασιών εκπαίδευσης και πιστοποίησης των 15.000 υποψηφίων εκπαιδευτών ενηλίκων (2011-2012).
- Στην επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού επιτελικών στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης (ανάθεση από το Υφυπουργείο Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης) (2012-2013).
- Στην επιμόρφωση 4.000 εκπαιδευτών και στη διαμόρφωση 110 πακέτων διδακτικού υλικού για τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης των Δήμων (2012-2014).
- Στο Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα ARTiT: Development of Innovative, Methods of Training the Trainers.

Το ΜΠΣ αξιολογείται κάθε χρόνο σε πολλά επίπεδα από τη Μονάδα Αξιολόγησης του ΕΑΠ, με τρόπο αποτελεσματικό. Αξιολογείται το υλικό, οι διδάσκοντες, ο τρόπος διδασκαλίας, οι Συντονιστές του ΜΠΣ, η υποστήριξη από τις διοικητικές υπηρεσίες. Επίσης, γίνεται αξιολόγηση μέσω των τακτικών συσκέψεων των ομάδων διδακτικού προσωπικού και των Συντονιστών του ΜΠΣ.

Δημοσιοποίηση του Προγράμματος Σπουδών

Η δημοσιοποίηση του προγράμματος γίνεται κεντρικά από τις διοικητικές υπηρεσίες του ΕΑΠ, μέσω των εντύπων του Πανεπιστημίου, των ιστοσελίδων του, των κοινωνικών δικτύων του και των δελτίων τύπου που αποστέλλονται σε ΜΜΕ, φοιτητές και ενδιαφερόμενους.

Σημαντικές δράσεις προβολής, είναι η υποδοχή των πρωτοετών, η διεξαγωγή ενημερωτικών webinars προς ενδιαφερόμενους υποψήφιους φοιτητές Προγραμμάτων Σπουδών και η συμμετοχή στη Διεθνή Έκθεση Θεσσαλονίκης.

Παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων

Πολλά μέλη ΣΕΠ συνεχίζουν να επικοινωνούν με τους πρώην φοιτητές τους και συνεργάζονται με αυτούς/ες σε προγράμματα Εκπαίδευσης Ενηλίκων και Δια Βίου Μάθησης. Επίσης, αρκετοί απόφοιτοι εγγράφονται ως μέλη στην Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων, στο ΔΣ της οποίας συμμετέχουν μέλη ΣΕΠ του Προγράμματος. Έτσι υπάρχει ικανοποιητική επικοινωνία και πληροφόρηση για την πορεία των αποφοίτων. Τέλος, αρκετοί απόφοιτοι προβαίνουν σε επιστημονικές δημοσιεύσεις, μέσα από τις οποίες αναδεικνύεται η επιστημονική – επαγγελματική πορεία τους.

Η παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων τα προηγούμενα χρόνια δεν γινόταν με συστηματικό τρόπο διότι δεν υπήρχε σε λειτουργία το Γραφείο Διασύνδεσης, ενώ η παλαιότερη δομή ΔΑΣΤΑ αδρανοποιήθηκε. Στο 2021 το ΓΔ ενεργοποιήθηκε εκ νέου (<https://career.eap.gr/>) και αναπτύσσεται με στόχο να μπορεί να προσφέρει συστηματική παρακολούθηση των αποφοίτων όλων των ΠΣ του Ιδρύματος σε μεγάλο βάθος χρόνου. Επίσης ιδρύθηκε και Δίκτυο Αποφοίτων (<https://alumni.eap.gr/>) του οποίου σκοπός είναι η ενίσχυση των σχέσεων και η βελτίωση των υπηρεσιών που παρέχει το Πανεπιστήμιο στους αποφοίτους του, μέσα από την ενίσχυση δεσμών αλληλεπίδρασης και συνεργασίας μαζί τους καθώς και την ανάπτυξη δράσεων και πρωτοβουλιών

στην κατεύθυνση συνεχούς υποστήριξης της επαγγελματικής εξέλιξης αυτών, καθώς και ευκαιριών για επαγγελματική και ακαδημαϊκή ανάπτυξη.

Διαδικασία επιλογής φοιτητών/τριών

Η διαδικασία επιλογής καθορίζεται από το ΕΑΠ και είναι η ίδια για όλα τα προπτυχιακά και μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών και βασίζεται σε ανοικτή στους ενδιαφερόμενους ηλεκτρονική πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Στο ΠΣ γίνονται δεκτοί απόφοιτοι των ΑΕΙ (Πανεπιστημίων και ΤΕΙ) της ημεδαπής ή ομοταγών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής με καλή γνώση, επιπλέον της γλώσσας διδασκαλίας, της αγγλικής γλώσσας που ολοκληρώνουν τη διαδικασία εγγραφής σύμφωνα με τις οδηγίες της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος. Όλα τα στάδια της διαδικασίας επιλογής φοιτητών δημοσιεύονται με σχετικές ανακοινώσεις στην κεντρική ιστοσελίδα του ΕΑΠ.

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Οι Θ.Ε. ΕΚΕ50, 51 και 52 είναι απολύτως αλληλοσυμπληρωματικές και καλύπτουν το γνωστικό αντικείμενο της εκπαίδευσης ενηλίκων. Η ΘΕ ΕΚΕ53 εστιάζεται σε ζητήματα διοίκησης και ηγεσίας στις μονάδες Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Τέλος η ΕΚΕ54 δίνει τη δυνατότητα στους φοιτητές να εξοικειωθούν με εκδοχές αξιοποίησης ΝΤ στην εκπαίδευση ενηλίκων, να γνωρίσουν συνολικά το πλαίσιο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης καθώς και τη σύγχρονη προοπτική του.

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι υπάρχει πλέον δυνατότητα επιλογών Θεματικών Ενοτήτων καθώς έχουν προστεθεί νέες και έτσι οι φοιτητές μπορούν να διαμορφώνουν την δική τους «εκπαιδευτική διαδρομή».

Περίπου το 60% του χρόνου καταλαμβάνεται από τη μελέτη θεωρητικών κειμένων. Το 35% καταλαμβάνεται από την εκπόνηση γραπτών εργασιών και δραστηριοτήτων και το 5% από βιωματικές δραστηριότητες που γίνονται στη διάρκεια των Ομαδικών Συμβουλευτικών Συναντήσεων.

Όπως αναφέρθηκε, οι Θ.Ε. είναι απολύτως συμπληρωματικές μεταξύ τους. Οι φοιτητές εγγράφονται πρώτα στην ΕΚΕ50, που είναι εισαγωγική, και μετά στις άλλες. Στις συνεδριάσεις του διδακτικού προσωπικού εκτιμάται αν μέρη της διδακτέας ύλης χρειάζονται εμπλουτισμό ή επικαιροποίηση και λαμβάνονται τα σχετικά μέτρα. Για παράδειγμα, εμπλουτίστηκαν φέτος τα περιεχόμενα των ΘΕ ΕΚΕ50, ΕΚΕ51 ΕΚΕ52 & ΕΚΕ53 ΘΕ ΕΚΕ53, με νέα κείμενα, δραστηριότητες και ενότητες.

Δεν εφαρμόζεται σύστημα προαπαιτούμενων μαθημάτων πλην της ΘΕ ΕΚΕ53, όπου είναι προαπαιτούμενη η ΘΕ ΕΚΠ50 και η ολοκλήρωση ή ταυτόχρονη παρακολούθηση της ΘΕ ΕΚΕ51.

Πίνακας 1. Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

Θεματική Ενότητα	Κωδικός ΘΕ	Έτος Σπουδών	Μονάδες ECTS	Θεωρητική / Εργαστηριακή	Κορμού/ Επιλογής	Προαπαιτούμενες ΘΕ	Διαλέξεις (Δ), Φροντιστήριο (Φ), Εργαστήριο (Ε), Ομαδική Συμβουλευτική Συνάντηση (ΟΣΣ)	Ιστότοπος	Σελίδα Οδηγού Σπουδών
Μεθοδολογία εκπαίδευσης ενηλίκων	EKE50	1	20	Θεωρητική	Κορμού		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 91-92
Σχεδιασμός, διοίκηση, αξιολόγηση προγραμμάτων εκπαίδευσης ενηλίκων	EKE51	1	18	Θεωρητική	Κορμού		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 92
Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων/ Εκπαιδευτική Ηγεσία	EKE53*	1	22	Θεωρητική	Κορμού		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 92-93
Σύγχρονες προσεγγίσεις της εκπαίδευσης ενηλίκων	EKE52	2	30	Θεωρητική	Κορμού	EKE50 EKE51	ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 93-94
Οι ενήλικοι στην Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση	EKE54	2	30	Θεωρητική	Επιλογής		ΟΣΣ	http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 94
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	EKEΔΕ	2	30	Θεωρητική	Επιλογής			http://study.eap.gr/ , http://open.eap.gr/ , https://apothesis.eap.gr/	σελ. 94

*Η ΕΚΕ53 προσφέρεται από το 2018-19 ενώ μέχρι το 2017 προσφερόταν η αντίστοιχη ΕΚΠ62

Πρακτική άσκηση

Στο Πρόγραμμα Σπουδών δεν υπάρχει θεσμοθετημένη πρακτική άσκηση των φοιτητών. Σημειώνεται ωστόσο η πρόθεση ένταξης της μικροδιδασκαλίας από τους φοιτητές, ως συστατικό του Προγράμματος.

Εξεταστικό σύστημα

Το γεγονός ότι το 30% της βαθμολογίας εξαρτάται από τους βαθμούς που θα συγκεντρώσουν οι φοιτητές στις γραπτές εργασίες ενεργοποιεί το ενδιαφέρον τους για αυτές σε όλη τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους, πράγμα το οποίο λειτουργεί με θετικό τρόπο. Η εμπέδωση της ύλης των Ενοτήτων πραγματοποιείται τακτικά μέσω της εκπόνησης των Γραπτών Εργασιών. Οι φοιτητές εκπονούν τέσσερις γραπτές εργασίες στη διάρκεια κάθε έτους, οι οποίες αξιολογούνται και βαθμολογούνται. Οι φοιτητές λαμβάνουν αναλυτική ανατροφοδότηση από τους διδάσκοντες. Ενδεχόμενες ενστάσεις των φοιτητών λαμβάνονται υπόψη από το Διευθυντή Σπουδών ή/και συζητούνται στην Κοσμητεία. Οι Διπλωματικές Εργασίες αξιολογούνται από δύο διδάσκοντες ή/και αι τον Διευθυντή Σπουδών.

Το ζήτημα αξιολόγησης της εξεταστικής διαδικασίας συζητείται κάθε χρόνο στις τακτικές, θεσμοποιημένες συναντήσεις μεταξύ των διδασκόντων μελών ΣΕΠ και μεταξύ των Συντονιστών του ΜΠΣ.

Κατά τα έτη 2021-2023 οι εξετάσεις έγιναν με διαδικασίες εξ αποστάσεως. Λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα από την πραγματοποίηση των εξετάσεων την προηγούμενη διετία (λόγω πανδημίας) έγιναν οι αναγκαίες τροποποιήσεις και προσαρμογές (ταυτοποίηση φοιτητών, ηλεκτρονική επιτήρηση, είδος θεμάτων) προκειμένου να λειτουργήσει η διαδικασία αποτελεσματικά αλλά και χωρίς προβλήματα διαβλητότητας. Η όλη διαδικασία θα αποτιμηθεί εκ νέου, έχοντας και τα στοιχεία του ακαδημαϊκού έτους 2021-2022 καθώς και 2022-2023. Σημειώνεται ωστόσο η πρόθεση του Πανεπιστημίου να προμηθευθεί σύστημα ηλεκτρονικής επιτήρησης εξετάσεων (proctoring). Σε κάθε περίπτωση οι σχετικές αποφάσεις θα ληφθούν στο πλαίσιο της ΕΠΣ του Προγράμματος.

Στο ΜΠΣ γίνεται εφικτό κάθε χρόνο όλοι οι φοιτητές να εκπονούν τη μεταπτυχιακή εργασία τους επάνω στο θέμα που οι ίδιοι επιλέγουν ως πρώτο ανάμεσα σε τρία που δηλώνουν.

Στους φοιτητές δίδεται κατάλογος με προδιαγραφές και κριτήρια ποιότητας.

Διεθνής διάσταση Προγράμματος Σπουδών

Το ΜΠΣ έχει ιδιαίτερα εκτεταμένη διεθνή διάσταση. Συμμετέχει σε διεθνή συνέδρια, έχει συστηματική επαφή με κορυφαίους ακαδημαϊκούς στο διεθνή χώρο. Οι διδάσκοντες έχουν πλήθος διεθνών δημοσιεύσεων και συμμετοχών σε ευρωπαϊκά προγράμματα και κάποιοι από αυτούς έχουν τιμηθεί από διεθνείς επιστημονικούς φορείς του χώρου και συμμετέχουν σε διοικητικά συμβούλια διεθνών επιτροπών και οργανώσεων που σχετίζονται με την Εκπαίδευση Ενηλίκων.

Υπάρχει έντονη συμμετοχή διδασκόντων από το εξωτερικό εμμέσως, μέσω διεθνών συνεδρίων που διοργανώνονται τακτικά.

Έχει όμως ολοκληρωθεί η μετάφραση δύο Θεματικών Ενοτήτων στην αγγλική, συνεπώς αναμένεται να υπάρξει σύντομα.

Προς το παρόν κανένα μάθημα δεν διδάσκεται σε ξένη γλώσσα.

Δεν υπάρχουν συμφωνίες συνεργασίας με ιδρύματα και φορείς του εξωτερικού.

Στην αξιολόγηση της Σχολής Ανθρωπιστικών Σπουδών που έγινε το 2014 από διεθνείς εμπειρογνώμονες υπάρχουν δύο συγκεκριμένες εύφημες μνείες στις διδακτικές μεθόδους και στο διδακτικό υλικό του ΜΠΣ.

Εσωτερική αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών

Η διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης όλων των ΠΣ εμπίπτει στην ετήσια διαδικασία αξιολόγησης των Σχολών σύμφωνα με τις προτεινόμενες από την ΕΘΑΑΕ αρχές και στοχεύει στην άντληση πληροφοριών για τον προσδιορισμό του επιπέδου ποιότητας όλων των συντελεστών της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Διάρκης στόχος της αξιολόγησης είναι η συνεισφορά στη συνεχόμενη ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών του Πανεπιστημίου, των Σχολών αλλά και των ΠΣ.

Επιπλέον, το ΠΣ αξιολογείται εσωτερικά ανά ακαδημαϊκό έτος από την/τον ΔΠΣ και την ΟΜΕΑ της Σχολής μέσω της συμπλήρωσης της έκθεσης εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΣ. Με βάση την έκθεση η Επιτροπή ΜΟΔΙΠ καταλήγει σε πόρισμα και ενδεχόμενες προτάσεις βελτίωσης το οποίο διαβιβάζεται στην/το ΔΠΣ του ΠΣ. Η έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης αναρτάται στον ιστότοπο της ΜΟΔΙΠ.

Εξωτερική αξιολόγηση/πιστοποίηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Η περιοδική πιστοποίηση των ΠΣ οργανώνεται από την ΕΘΑΑΕ και πραγματοποιείται με διαδικασίες εξωτερικής αξιολόγησης από επιτροπές ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων. Η πιστοποίηση του προγράμματος σπουδών, βάσει των εκθέσεων των επιτροπών, παρέχεται από την ΕΘΑΑΕ για συγκεκριμένη διάρκεια, μετά τη λήξη της οποίας πραγματοποιείται επαναπιστοποίησή του. Η πιστοποίηση ποιότητας των ΠΣ λειτουργεί ως μέσο εξακρίβωσης της συμμόρφωσης του προγράμματος σπουδών με τις απαιτήσεις του προτύπου και ως καταλύτης για τη βελτίωσή του, ενώ μπορεί, επιπλέον, να προσφέρει νέες προοπτικές στη διεθνή ανταγωνιστικότητα των απονεμόμενων τίτλων. Οι ακαδημαϊκές μονάδες και τα Ιδρύματα οφείλουν να λαμβάνουν σταθερά υπόψη τα συμπεράσματα και τις συστάσεις της επιτροπής εμπειρογνομόνων για τη συνεχή βελτίωση του Προγράμματος.

Μετά την παραλαβή της έκθεσης εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης του ΠΣ, η ΜΟΔΙΠ σε συνεργασία με την ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ και Κοσμητεία) μελετά την Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης και Πιστοποίησης για να αποφασίσει την υιοθέτηση μέρους ή του συνόλου των συστάσεων της Επιτροπής Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης και την κατάρτιση του Σχεδίου Δράσης. Στο Σχέδιο Δράσης, το οποίο εγκρίνεται από την Κοσμητεία της Σχολής του ΠΜΣ, καταγράφονται οι ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν με τη χρήση των αναγκαίων πόρων και θα συμβάλουν στην επίτευξη βελτιώσεων και στην άρση των αδυναμιών που έχει εντοπίσει η Έκθεση Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης. Το συγκεκριμένο από την Κοσμητεία Σχέδιο Δράσης του

ΠΜΣ αποστέλλεται στη ΜΟΔΙΠ για τις αναγκαίες ενέργειες στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης του ΠΜΣ. Μετά την πάροδο δύο ετών από την ημερομηνία της πιστοποίησης, η ακαδημαϊκή μονάδα (ΔΠΣ, Κοσμητεία) αποτιμά τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν, την πρόοδο που έχει συντελεστεί κατά την εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης και συντάσσει τον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων». Στον πίνακα «Παρακολούθηση Αποτελεσμάτων» αποτυπώνονται: - τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί, - ο βαθμός επίτευξης των αποτελεσμάτων, - οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για τη συμμόρφωση ως προς τις συστάσεις της εξωτερικής αξιολόγησης και πιστοποίησης. Η Έκθεση Παρακολούθησης, αφού οριστικοποιηθεί μετά από συνεργασία της ΜΟΔΙΠ και της ακαδημαϊκής μονάδας (όπου απαιτείται), αποστέλλεται στην ΕΘΑΑΕ από τη ΜΟΔΙΠ και δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Ιδρύματος, ως συνοδευτικό έγγραφο της Έκθεσης Εξωτερικής Αξιολόγησης & Πιστοποίησης του ΠΣ.

Το ΠΜΣ ΕΚΕ κατέθεσε 30/01/23 φάκελο πιστοποίησης στην ΕΘΑΑΕ και η διαδικασία αξιολόγησης εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί κατά το ακαδ. έτος 2023-24.

Β' μέρος: Στατιστικά Στοιχεία Τρέχοντος Ακαδημαϊκού Έτους και Συμπεράσματα

1. Σε τι ποσοστό κατακτήθηκαν οι στόχοι που είχαν τεθεί για το ΠΣ για αυτό το ακαδημαϊκό έτος; Τι έφταξε στις περιπτώσεις που υπήρξε μεγάλη απόκλιση από τους στόχους;

Κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους 2022-2023 επετεύχθησαν οι στόχοι οι οποίοι είχαν τεθεί σε πολύ μεγάλο βαθμό και μάλιστα σε ορισμένους στρατηγικούς στόχους, οι προβλεπόμενες τιμές υπερκαλύφθηκαν. Ειδικότερα, ο δείκτης που αφορά στην αναγνωρισιμότητα του Προγράμματος επιτεύχθηκε στον απόλυτο βαθμό.

2. Πώς κρίνετε τη βιωσιμότητα του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

Βάσει των προηγούμενων δεικτών, κρίνεται πως το Πρόγραμμα είναι βιώσιμο, ενώ εκτιμάται πως ο αριθμός των φοιτητών που εγγράφονται σε αυτό θα προσεγγίζει τον αριθμό των προσφερόμενων θέσεων (300).

Πίνακας 2. Επιτομή στοιχείων του αξιολογούμενου ΠΣ

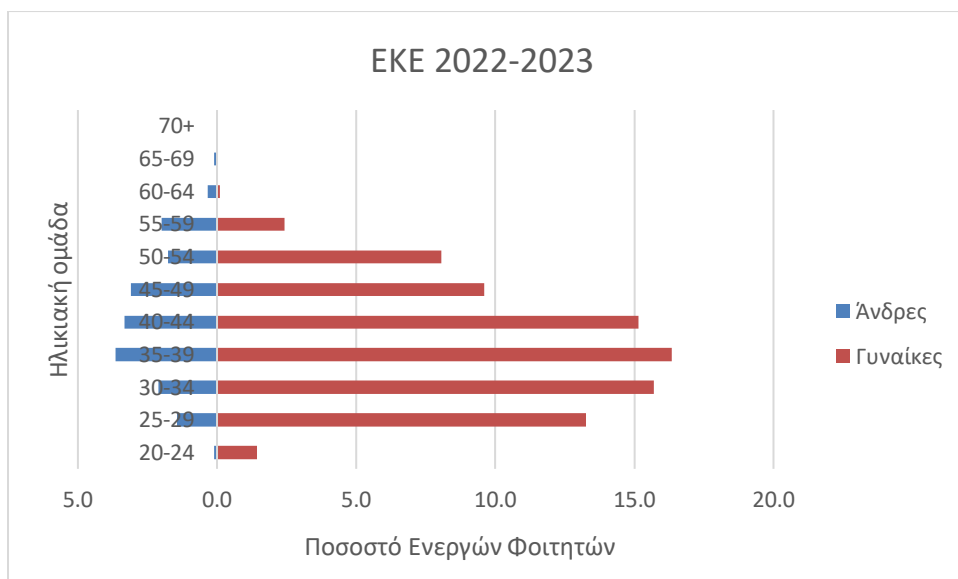
	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019
Συνολικός αριθμός φοιτητών	905	1045	1022	926	881
Σύνολο προσφερόμενων θέσεων	300	300	300	300	300
Συνολικός αριθμός αιτήσεων	436	495	643	375	169
Συνολικός αριθμός νεοεισερχομένων φοιτητών	273	371	369	252	164
Συνολικός αριθμός αποφοίτων	347	361	301	236	183
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	2	1	2	2	1
Σύνολο ΘΕ	6	6	6	6	6
Σύνολο Υποχρεωτικών ΘΕ	4	4	4	4	4
Σύνολο ΘΕ Επιλογής	2	2	2	2	2
Μ.Ο. βαθμού πτυχίου	7.91	8.18	8.14	8.09	8.04

*κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Κάθε χρόνο αιτούνται να εισαχθούν περίπου 400 υποψήφιοι φοιτητές, (μέσος όρος τελευταίας πενταετίας).

Δεν υπάρχει συμμετοχή αλλοδαπών φοιτητών (~2⁰/₀₀).

Τα ποσοστά ενεργών φοιτητών για το ακαδ. έτος 22-23, ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα αποτυπώνονται στο παρακάτω γράφημα:

Γράφημα 1: Κατανομή ενεργών φοιτητών (%) ανά φύλο και ηλικιακή ομάδα

Πίνακας 3. Εξέλιξη των εγγεγραμμένων φοιτητών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019	2017-2018
Πτυχιακοί φοιτητές	1045	1022	926	881	915
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	1	2	2	1	2

* Κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Πίνακας 4. Εξέλιξη των εισερχομένων φοιτητών του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

	2022-2023	2021-2022	2020-2021	2019-2020	2018-2019
Σύνολο προσφερόμενων θέσεων	300	300	300	300	300
Σύνολο αιτήσεων	436	495	643	375	169
Συνολικός αριθμός νεοεισερχόμενων φοιτητών	273	371	369	252	164
Άλλες κατηγορίες*	0	0	0	0	0
Αλλοδαποί φοιτητές (εκτός προγραμμάτων ανταλλαγών)	2	1	0	1	1
Αριθμός αποφοίτων	347	361	301	236	183

* Κρατούμενοι, ρομά, ΚΕΘΕΑ

Στοιχεία Εξετάσεων -Εγκατάλειψη σπουδών (Drop out)

Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΜΕΑ, το 2022-23 υπήρχαν συνολικά 1544 εγγραφές σε Θεματικές Ενότητες για τις οποίες το 97% συμμετείχε σε τουλάχιστον μια εξέταση και εκ των οποίων το 99,8% ολοκλήρωσε τη Θεματική Ενότητα. Το ποσοστό επιτυχόντων σε σχέση με όλες τις δηλώσεις Θεματικών Ενότητων στο ΠΣ αγγίζει το 96,8%.

Ο μέσος χρόνος λήψης του τίτλου του Προγράμματος Σπουδών είναι 3,92 έτη με μέσο ποσοστό εγκατάλειψης σπουδών 16,1% από τους οποίους το 64,3% είχαν εγγραφεί σε Θεματική Ενότητα μόνο μια χρονιά και το 43% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (είχαν δώσει έστω και μια εργασία). Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 εγκατέλειψαν τις σπουδές τους το 7,7% των εγγεγραμμένων, ενώ:

- το 5% διαγράφηκε πριν την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους (δεν είχε δηλώσει Θεματική Ενότητα)
- το 19% των διαγραφέντων είχε συμμετάσχει στην εκπαιδευτική διαδικασία (είχε δώσει έστω και μια εργασία).

Πίνακας 5. Εξέλιξη του αριθμού και διάρκειας σπουδών των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

Έτος Εισαγωγής	Εγγραφέντες Νεοεισερχόμενοι	Αποφοιτήσαντες διάρκεια σπουδών (σε έτη)							Μη αποφοιτήσαντες (συμπεριλαμβάνονται και οι διακόψαντες)	Διακόψαντες	Ποσοστιαία αναλογία		
		Κ	Κ+1	Κ+2	Κ+3	Κ+4	Κ+5	>Κ+6			Συνολικό ποσοστό αποφοιτησάντων	Συνολικό ποσοστό μη αποφοιτησάντων (συμπεριλαμβάνονται και οι διακόψαντες)	Συνολικό ποσοστό όσων διέκοψαν
2011-2012	165	35	44	30	12	3	3	3	35	35	78.79%	21.21%	21.21%
2012-2013	163	42	34	35	9	3	7	1	32	31	80.37%	19.63%	19.02%
2013-2014	162	28	32	35	15	5	2	5	40	35	75.31%	24.69%	21.60%
2014-2015	182	33	38	43	17	2	5	1	43	28	76.37%	23.63%	15.38%
2015-2016	216	34	48	64	16	3	3	0	48	34	77.78%	22.22%	15.74%
2016-2017	325	66	55	70	11	9	0	0	114	45	64.92%	35.08%	13.85%
2017-2018	283	70	66	58	14	0	0	0	75	31	73.50%	26.50%	10.95%
2018-2019	164	20	72	29	21	0	0	0	22	8	86.59%	13.41%	4.88%
2019-2020	252	69	101	27	0	0	0	0	55	28	78.17%	21.83%	11.11%
2020-2021	369	148	133	0	0	0	0	0	88	23	76.15%	23.85%	6.23%
2021-2022	371	138	0	0	0	0	0	0	233	24	37.20%	62.80%	6.47%
2022-2023	273	0	0	0	0	0	0	0	273	21	0.00%	100.00%	7.69%

Πίνακας 6. Κατανομή βαθμολογίας και μέσος βαθμός πτυχίου των αποφοίτων του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

Έτος Αποφοίτησης	Συνολικός Αριθμός Αποφοίτων	Κατανομή βαθμών (αριθμός αποφοίτων και % επί του συνόλου των αποφοιτησάντων)				Μέσος όρος βαθμολογίας (στο σύνολο των αποφοίτων)
		5.0-5.9	6.0-6.9	7.0-8.4	8.5-10.0	
2018-2019	183	1 0.55%	17 9.29%	106 57.92%	59 32.24%	8.04
2019-2020	236	1 0.42%	20 8.47%	144 61.02%	71 30.08%	8.09
2020-2021	301	0 0.00%	27 8.97%	167 55.48%	107 35.55%	8.14
2021-2022	361	5 1.39%	20 5.54%	202 55.96%	134 37.12%	8.18
2022-2023	347	4 1.15%	42 12.10%	211 60.81%	90 25.94%	7.91
Σύνολο	1428	11 0.77%	126 8.82%	830 58.12%	461 32.28%	8.07

* σύνολο και μέσος όρος τελευταίων 5 χρόνων

Εσωτερική αξιολόγηση από τους φοιτητές και Συντονιστές

Το ακαδημαϊκό έτος 2022-2023 οι φοιτητές του ΕΚΕ κατά μέσο όρο αξιολόγησαν τους Καθηγητές τους με 4,46, το εκπαιδευτικό υλικό που τους παρέχεται με 3,99, την Οργάνωση των Θεματικών τους Ενοτήτων με 4,15 και τις διοικητικές/τεχνικές υπηρεσίες με 4,17. Στην αξιολόγηση είχαν δικαίωμα συμμετοχής 1479 φοιτητές/τριες και συμμετείχαν σε αυτή 891 (ποσοστό συμμετοχής 60%). Ο μέσος όρος της αξιολόγησης των Συντονιστών προς τους αντίστοιχους Καθηγητές των ΘΕ ήταν 4,65.

Διάρθρωση Προγράμματος Σπουδών

Πίνακας 7. Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

Θεματική Ενότητα	Συντονιστής	Αριθμός ΟΣΣ/ Εργαστηρίων	Αριθμός Εργασιών	Εκπαιδευτικό Υλικό	Αριθμός Τμημάτων	Αριθμός Διδασκόντων	Πολλαπλή Βιβλιογραφία	Επάρκεια Εκπαιδευτικών Μέσων	Χρήση ΤΠΕ
Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων - ΕΚΕ50	ΚΟΥΛΑΟΥΖΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5	4	15	12	12	Ναι	Ναι	Ναι
Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων - ΕΚΕ51	ΠΑΥΛΗ-ΚΟΡΡΕ ΜΑΡΙΑ	5	4	20	12	12	Ναι	Ναι	Ναι
Σύγχρονες Προσεγγίσεις της Εκπαίδευσης Ενηλίκων - ΕΚΕ52	ΚΟΥΛΑΟΥΖΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	5	4	15	14	14	Ναι	Ναι	Ναι
Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων/Εκπαιδευτική Ηγεσία - ΕΚΕ53*	ΚΟΥΤΟΥΖΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	5	4	21	13	13	Ναι	Ναι	Ναι
Οι ενήλικοι στην Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση - ΕΚΕ54	ΒΙΤΟΥΛΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	5	4	23	13	13	Ναι	Ναι	Ναι
Εκπαιδευτική Έρευνα στην Πράξη - ΕΚΠ51	ΧΑΤΖΗΝΙΚΗΤΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑ	5	4	8	1	1	Ναι	Ναι	Ναι
Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων - ΕΚΠ62	ΚΟΥΤΟΥΖΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	5	4	26	1	1	Ναι	Ναι	Ναι
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία ΕΚΕΔΕ				2			Ναι	Ναι	Ναι

*Σημείωση: Η ΕΚΕ53 προσφέρεται από το 2018-19, ενώ μέχρι το 2017 προσφερόταν η αντίστοιχη ΕΚΠ62. Οι ΕΚΠ51 και ΕΚΠ62 ήταν υποχρεωτικές με την προηγούμενη διάρθρωση σπουδών στην οποία υπάρχουν ακόμα φοιτητές.

Εξεταστικό σύστημα

Πίνακας 8. Θεματικές Ενότητες Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών: Εκπαίδευση Ενηλίκων (ΕΚΕ)

Θεματική Ενότητα	Αριθμός Εγγεγραμμένων Φοιτητών	Αριθμός Συμμετεχόντων Φοιτητών στις Εξετάσεις	Αριθμός Επιτυχόντων Φοιτητών	Αριθμός Φοιτητών που αξιολόγησαν	Αριθμός Φοιτητών με δυνατότητα αξιολόγησης	Ποσοστό Επιτυχίας στις εξετάσεις
Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων - ΕΚΕ50	263	258	255	193	260	98.84%
Σχεδιασμός, Διοίκηση, Αξιολόγηση Προγραμμάτων Εκπαίδευσης Ενηλίκων - ΕΚΕ51	283	278	278	204	277	100.00%
Σύγχρονες Προσεγγίσεις της Εκπαίδευσης Ενηλίκων - ΕΚΕ52	330	326	324	174	329	99.39%
Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων/ Εκπαιδευτική Ηγεσία - ΕΚΕ53**	308	305	293	185	303	96.07%
Οι ενήλικοι στην Ανοικτή και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση - ΕΚΕ54	304	303	303	132	304	100.00%
Εκπαιδευτική Έρευνα στην Πράξη - ΕΚΠ51*	5	5	3	3	5	60.00%
Διοίκηση Εκπαιδευτικών Μονάδων - ΕΚΠ62*	1	1	1	0	1	100.00%
Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία	56	42	42			100.00%

*Τα στοιχεία αξιολόγησης στις ΕΚΠ51 και ΕΚΠ62 είναι από το σύνολο των φοιτητών που επιλέγουν τις συγκεκριμένες ΘΕ και από άλλα ΠΣ (ΕΚΕ)

**Η ΕΚΕ53 προσφέρεται από το 2018-19 ενώ μέχρι το 2017 προσφερόταν η αντίστοιχη ΕΚΠ62

3. Συμπεράσματα

Θετικά στοιχεία του ΠΣ όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

Το Πρόγραμμα ΕΚΕ αποτελεί ένα ιδιαίτερα δυναμικό και σύγχρονο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών σε ένα πεδίο το οποίο το ΕΑΠ πρωτοπορεί (Εκπαίδευση Ενηλίκων). Οι απόφοιτοι, οι διδάσκοντες και «εν δυνάμει» οι φοιτητές αποτελούν μια ενεργή επιστημονική κοινότητα με μεγάλη εμβέλεια και επίδραση στο πεδίο της Δια Βίου Μάθησης στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό το γεγονός ότι οι Θεματικές Ενότητες επικαιροποιούνται τακτικά, καθώς και το γεγονός ότι εντάχθηκε και νέα ΘΕ (ΕΚΕ53) τα τελευταία χρόνια.

Ευρήματα / αδυναμίες / κίνδυνοι όπως προκύπτουν από την αξιολόγηση του ΠΣ

Ωστόσο, θα πρέπει το Πρόγραμμα να εμπλουτιστεί περαιτέρω με νέες Θεματικές Ενότητες προκειμένου να δίνεται η δυνατότητα στους φοιτητές να διαμορφώνουν την δική τους εκπαιδευτική διαδρομή.

Προτάσεις βελτίωσης του ΠΣ

Θα μπορούσε, ενδεχομένως, να εξεταστεί η μετατροπή του Προγράμματος σε Πρόγραμμα Σπουδών με εξαμηνιαίες θεματικές, ένας αριθμός των οποίων θα μπορούσε να προσφερθεί και στην αγγλική γλώσσα, δημιουργώντας τις βάσεις για ένα μελλοντικό Πρόγραμμα Σπουδών στα αγγλικά, κάτι που ήδη γίνεται από βασικούς ανταγωνιστές στον πανεπιστημιακό χώρο. Θα μπορούσε, επίσης, να προστεθεί ως μέρος Θεματικής Ενότητας ο σχεδιασμός και υλοποίηση μικροδιδασκαλίας. Αυτή η προοπτική θα πρέπει να συζητηθεί διεξοδικά σε επίπεδο ΕΠΣ ώστε να προκύψει μια ολοκληρωμένη πρόταση.

Είναι πολύ θετικό το γεγονός ότι υπάρχει σταθερά αυξανόμενος αριθμός αιτήσεων και φοιτητών, δείγμα και αυτό της καλής φήμης και δυναμικής του Προγράμματος. Θα πρέπει όμως να επισημανθεί η έλλειψη ικανού αριθμού μελών ΣΕΠ με εξειδίκευση στο πεδίο, που θα μπορέσουν να υποστηρίξουν τον μεγάλο αριθμό των φοιτητών. Οι εναλλακτικές αντιμετώπισης του προβλήματος είναι:

- i) η προσφορά περισσότερων Θεματικών Ενότητων με την ανάπτυξη νέων
- ii) ενεργοποίηση μικρότερου αριθμού ΣΕΠ, με ανάθεση δεύτερου τμήματος

Τα παραπάνω προτείνεται να συζητηθούν σε επίπεδο ΕΠΣ και να κατατεθούν συγκεκριμένες προτάσεις στην Κοσμητεία της ΣΑΕ.